

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7 เป็นการศึกษาที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการแจกแบบสอบถามแก่เด็กนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2521 ส่วนหนึ่งคือนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2522 และอีกส่วนหนึ่งคือนักเรียนที่ไม่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลักษณะข้อมูลและปริมาณของกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชายและหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนทุกประเภทในปีการศึกษา 2521 จำนวน 13,803 คน ส่วนหนึ่งเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2522 อีกส่วนหนึ่งไม่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามขั้นเป็น 4 ขั้นตอน (Four-stage sampling technique) คือ สุ่มตั้งแต่ระดับ จังหวัด อำเภอ โรงเรียนและนักเรียน
ขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
ขั้นที่ 1 การสุ่มจังหวัดที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตการศึกษา 7 ซึ่งมีอยู่ 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย พิจิตร เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ และตาก โดยจำแนกจังหวัดเป็น 3 กลุ่ม ตามอัตราการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

¹กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, การศึกษาวิถึทางและโอกาสทางการศึกษาของประชาชน, ตารางที่ 24.

กลุ่มจังหวัดที่มีอัตราการศึกษาคือในชั้นมัธยมสูงได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก นครสวรรค์

สุโขทัย

กลุ่มจังหวัดที่มีอัตราการศึกษาคือในชั้นมัธยมปานกลางได้แก่ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิจิตร
กลุ่มจังหวัดที่มีอัตราการศึกษาคือชั้นมัธยมต่ำ ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร ตาก เพชรบูรณ์
สุ่มจังหวัดเพื่อทำการวิจัยจากกลุ่มจังหวัดทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple

Random sampling) กลุ่มละ 1 จังหวัด จังหวัดที่สุ่มได้คือ จังหวัดพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กำแพงเพชร

ขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอจากจังหวัดที่สุ่มได้มาจังหวัดละ 2 อำเภอ โดยเลือกอำเภอเมือง

1 อำเภอ และอำเภออื่น ๆ ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) อีก

1 อำเภอ รายชื่อ อำเภอที่สุ่มได้คือ

จังหวัดพิษณุโลก

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอพรหมพิราม

จังหวัดอุตรดิตถ์

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอพิชัย

จังหวัดกำแพงเพชร

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอคลองขลุง

ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจากอำเภอที่สุ่มได้มาอำเภอละ 2 โรงเรียน คือสุ่มจาก

โรงเรียนรัฐบาล 1 โรงเรียน และโรงเรียนราษฎร์อีก 1 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple
Random Sampling) และสำหรับโรงเรียนประเภทศึกษานั้น เลือกโรงเรียนให้ได้ตัวแทนของ

โรงเรียนประเภทต่าง ๆ ทุกประเภท คือ โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนกรมสามัญศึกษา

โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยให้กระจายครอบคลุมอำเภอ

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียนมัธยม	โรงเรียนประถมศึกษา
พิษณุโลก	เมือง	พิษณุโลกศึกษา พุทธชินราช	เทศบาล 4 ไทยกล้าวิทยา จวนกรอง วัดศรีวิสุทธิาราม ณดุจราษฎร์ วัดจันทระวันออก อินทฤๅติ วัดยานชาค ณดุจวิทยา ศึกษาอนุตร พิรามอุทิศ วัดสนามไชย วัดสะพานหิน
	พรหมพิราม	พรหมพิราม อินทฤๅติ	เปี่ยม เมธีวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย วัดท้าวอิฐ เทศบาลท้ายตลาด ศึกษาสมหมาย วัดอรุณฤๅติกราม น้ำวิคราษฎร์บำรุง จรัสศิลป์ บ้านคอนโพธิ์ บ้านท่ามะปราง
อุตรดิตถ์	เมือง	อุตรดิตถ์ เปี่ยม เมธีวิทยาลัย	
	พิชัย	บ้านโศคนพิทยา จรัสศิลป์	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียนมัธยม	โรงเรียนประถมศึกษา
กำแพงเพชร	เมือง	กำแพงเพชรพิทยาคม	บ้านโคก
			บ้านปากคลอง
			หัวค่าย
			หาดพิมาย
			เพชรศึกษา
			วัดคูยาง
			บ้านลานดอกไม้
			เทศบาล 2 (ทุ่งสวน)
			วัชรวิทย์วิทยา
			นารีนารัฐสามัคคี
			บ้านโขมงหัก
			เทพวิฑิต
			ท่าเชื้อ
			บ้านทุ่งทอง
บ้านทุ่งทราย			
บ้านบึงสำราญ			

ขั้นที่ 4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนที่สุ่มได้จำนวน 599.94
600 คน จากจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร 13,808 คน โดยยอมให้เกิดความคลาด
เคลื่อนในการสุ่ม

5%¹ จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 600 คน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อ 300 คน และกลุ่มนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่ออีก 300 คน ในแต่ละอำเภอสุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ศึกษาต่อจากโรงเรียนมัธยมที่สุ่มได้จำนวน 50 คน และเลือกนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อจากโรงเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2521 อีก 50 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังศึกษาธิการเขต 7 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากศึกษาธิการเขต 7 ไปยังศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ จากนั้นขอหนังสือแนะนำตัวจากศึกษาธิการจังหวัดไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ศึกษาต่อจากโรงเรียนมัธยมที่ศึกษาต่อ นำแบบสอบถามไปให้เพื่อนที่ไม่ศึกษาต่อและให้เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาด้วย อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งสิ้น 596 ชุด (ร้อยละ 99.33)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษารองประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ คือ องค์ประกอบทางสภาพส่วนตัวของนักเรียน และองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ และสังคมครอบครัว

การสร้างแบบสอบถาม

¹นิยม ปุราคำ, ทฤษฎีของการสำรวจสถิติจากตัวอย่างและการประยุกต์ (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศ.ส. การพิมพ์, 2517) หน้า 117.

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ให้บุคคลซึ่งมีความใกล้ชิดกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อันได้แก่ ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง เขียนถึงสาเหตุของการศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อของนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมเอาสาเหตุเหล่านั้นมาสรุปเขียน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบตามขอบเขตขององค์ประกอบที่จะทำการศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบโดยให้นักเรียน เลือกตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน เพียงคำตอบเดียว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 596 คน มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของ SPSS (Statistical Package For the Social Science) โดยดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้นำบันทึกลงในแผ่นรหัส (Coding sheet) ซึ่งทั้งหมด 25 สดมภ์ (Column) โดยแต่ละสดมภ์แทนค่าตัวแปรต่าง ๆ
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ
  - 2.1 ตัวแปรที่ศึกษาที่ไม่ใช่ตัวแปรต่อเนื่อง อันได้แก่ เพศ ประเภทของโรงเรียน ที่นักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพบิดามารค อาชีพผู้ปกครอง สถานภาพของนักเรียน ที่มีที่เรียนระดับมัธยม ความต้องการในการศึกษาของนักเรียน ความต้องการของบิดามารค ในการศึกษาของนักเรียน ภูมิลำเนา โดยการทดสอบแบบไคสแควร์ (Chi - square)
  - 2.2 ตัวแปรที่ศึกษาเป็นตัวแปรต่อเนื่องอันได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาของบิดามารค รายได้ของบิดามารค จำนวนพี่น้องในครอบครัว ลำดับที่ของการเป็นบุตร โดยทำการวิเคราะห์แบบจำแนกประเภท (Discriminant Analysis)